

MIJN JAREN MET JEZUS

HET VERHAAL VAN ZIJN GELIEFDE LEERLING

Het evangelie en de brieven van
Johannes opnieuw verteld met
overdenkingspunten en gespreksvragen
voor de bijbelkring

MIJN **AGE ROMKES**
JAREN
MET **JOHANNES**
JEZUS

Buijten & Schipperheijn *Motief* – Amsterdam

Colofon

© 2020 Age Romkes, Ede

Vormgeving: Buijten & Schipperheijn

Behoudens uitzonderingen krachtens de auteurswet van 1912 mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen of openbaar gemaakt, op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande toestemming van de uitgevers.

ISBN 978-9406369-102-4

Inhoud

Woord vooraf		9
Handleiding		11
HET EVANGELIE VAN JOHANNES		13
Johannes vertelt		15
Het begin		Johannes
1. Wat ik geloof	1:1-18	17
2. Een profeet als Elia	1:19-28	20
3. Volg het Lam	1:29-34	23
4. Een open hemel	1:35-52	25
Bijbelstudie A. Een open hemel		28
Signalen van hoop		Johannes
5. Het feest kan beginnen	2:1-11	29
6. Heilige verontwaardiging	2:12-25	32
7. Twee keer geboren	3:1-21	34
Bijbelstudie B. Twee keer geboren		37
8. De vriend van de bruidegom	3:22-36	38
9. Nooit meer dorst	4:1-27a	40
10. Een onverwachte oogst	4:27b-42	43
11. Het tweede teken	4:43-54	45
Bijbelstudie C. Het tweede teken		47
12. Een tweede kans	5:1-18	48
13. Zo Vader, zo Zoon	5:19-30	51
14. De Vader getuigt van de Zoon	5:31-47	53
15. Een wonderlijke maaltijd	6:1-15	55
Bijbelstudie D. Een wonderlijke maaltijd		57
16. Veilig naar de overkant	6:16-21	58
17. Hemels brood	6:22-51a	60
18. Zijn eigen vlees en bloed	6:51b-71	63
Bijbelstudie E. Zijn eigen vlees en bloed		66
19. In het geheim naar Jeruzalem	7:1-13	68
20. Onderwijs in de tempel	7:14-36	70
21. Stromen van levend water	7:37-52	73
Bijbelstudie F. Stromen van levend water		75
22. Op heterdaad betrapt	7:53-8:11	77
23. Licht voor de wereld	8:12-30	79
24. Vader Abraham	8:31-59	82
Bijbelstudie G. Vader Abraham		85

Signalen van hoop		Johannes	
25.	Nog nooit gezien	9:1-17	86
26.	Wie is er blind?	9:18-41	88
27.	Herders en schapen	10:1-21	91
	Bijbelstudie H. Herders en schapen		94
28.	Chanoeka	10:22-42	95
29.	Een goede vriend sterft	11:1-16	97
30.	Het laatste wonderteken	11:17-44	99
31.	Eén voor allen	11:45-57	101
	Bijbelstudie I. Eén voor allen		103
32.	Verkwistende liefde	12:1-11	104
33.	Een koning op een ezel	12:12-19	106
34.	Jezus' laatste uur heeft geslagen	12:20-36	108
35.	De balans wordt opgemaakt	12:37-50	110
De laatste avond		Johannes	
36.	Liefde tot het bittere einde	13:1-20	112
	Bijbelstudie J. Liefde tot het bittere einde		114
37.	Toen waren er nog elf	13:21-38	115
38.	Hoe kunnen wij God kennen?	14:1-14	117
	Bijbelstudie K. Hoe kunnen wij God kennen?		119
39.	De plaatsvervanger van Christus op aarde	14:15-31	120
40.	In liefde verbonden	15:1-17	122
	Bijbelstudie L. In liefde verbonden		124
41.	Buitenbeentjes	15:18-16:4	125
42.	Een uitstekende advocaat	16:5-15	127
43.	Nog even...	16:16-33	129
44.	Jezus' gebed	17:1-26	131
	Bijbelstudie M. Jezus' gebed		134
Dwars door de dood		Johannes	
45.	Jezus van Nazaret	18:1-27	135
46.	De koning van de Joden	18:28-19:16	138
47.	De finish	19:17-42	141
	Bijbelstudie N. De finish		144
48.	De eerste nieuwe dag	20:1-18	146
49.	Eerst zien, dan geloven?	20:19-31	148
	Bijbelstudie O. Eerst zien, dan geloven?		150
Tot slot		Johannes	
50.	Terug bij af?	21:1-14	152
51.	Petrus en Johannes	21:15-25	154

DE BRIEVEN VAN JOHANNES		157
Johannes schrijft		159
1 Johannes		
	Opening	1:1-4 160
1.	Zondigen kan echt niet – 1	1:5-2:2 161
2.	Hoe belangrijk liefde is – 1	2:3-11 163
3.	Het kwaad overwinnen – 1	2:12-28 164
4.	Zondigen kan echt niet – 2	2:29-3:10 166
	Bijbelstudie P. Zondigen kan echt niet	168
5.	Hoe belangrijk liefde is – 2	3:11-24 170
	Bijbelstudie Q. Hoe belangrijk liefde is	172
6.	Het kwaad overwinnen – 2	4:1-6 174
7.	Hoe belangrijk liefde is – 3	4:7-21 175
8.	Het kwaad overwinnen – 3	5:1-12 177
	Bijbelstudie R. Het kwaad overwinnen	179
	Afsluiting	5:13-21 181
2 Johannes		183
3 Johannes		185
Noten bij het evangelie		187
Noten bij de brieven		189
Literatuur		190

Voor mijn kinderen en kleinkinderen

Elk geschrift in de Bijbel is door God geïnspireerd en is daarom geschikt voor christelijk onderwijs en weerlegging van verkeerde opvattingen. En ook voor correctie en opvoeding tot een leven overeenkomstig de wil van God. Zodat iedereen die God dient bekwaam is en toegerust om alles te

doen wat goed is.

(2 Timoteüs 3:16v)

Woord vooraf

Het evangelie van Johannes heeft mij altijd enorm geboeid. Maar ik heb me ook vaak afgevraagd: ‘Wat bedoelt hij nou precies?’ Dat heb ik in dit boek in mijn eigen woorden geprobeerd weer te geven.

Om mij voor fouten te behoeden, hebben een paar medetheologen over mijn schouder meegekeken. Te weten Hylke Britstra, Pieter Siebesma en Johannes Woudstra. Ook hebben mijn vrouw Leny en mijn zoon Iede meegelezen. En verder is er nog een aantal opmerkingen van Anneke Elsinga verwerkt. Allemaal heel hartelijk bedankt voor de tijd die jullie erin hebben willen steken. Dankzij jullie is het een beter boek geworden. Het eindresultaat blijft uiteraard voor mijn verantwoording.

Ook Guido Sneep en Merijn Wijma van Uitgeverij Buijten & Schipperheijn wil ik hartelijk bedanken voor het meedenken en de feedback. En voor het vertrouwen dat jullie van het begin af aan hadden in dit project. Dat was voor mij een steun in de rug.

In de hoofdtekst worden citaten uit het Oude Testament in eigen woorden weergegeven. Bij de overdenkingspunten wordt geciteerd uit de Herziene Statenvertaling, tenzij er NBV bij staat. Dan is de Nieuwe Bijbelvertaling de bron.

Steeds vaker geven mensen aan dat ze wel meer in de Bijbel willen lezen maar daar toch niet toe komen. Ze vinden de Bijbel belangrijk maar ervaren een drempel om te gaan lezen. Het is voor hen toch een moeilijk, weinig uitnodigend boek.

Misschien herken je jezelf daar wel in. Dan hoop ik dat dit boek helpt om de drempel naar de Bijbel te verlagen. Zodat je er met plezier in leest en eruit leert wat belangrijk voor je is. Want het zou jammer zijn als bijbel-lezen langzaam naar de achtergrond verdwijnt. Daarvoor is het Woord van God te belangrijk.

Dus lees, leer en leef. Groei en geniet van de leven gevende woorden van onze Here Jezus Christus.

Handleiding

De Bijbel voor lezers van nu

In dit boek wordt het evangelie van Johannes in eigen woorden naverteld. Alsof hij het rechtstreeks tegen ons heeft. Er zijn geen fictieve personen, gebeurtenissen of uitspraken toegevoegd. Wel allerlei verduidelijkingen, die de eerste lezers niet nodig gehad zullen hebben. Die wisten wel hoe de omstandigheden in Efeze waren, waar Galilea lag of wat de farizeeën geloofden. Ook zullen zij de vele toespelingen van Johannes op het Oude Testament sneller hebben doorgehad dan wij. Daarom zijn ook die expliciet gemaakt of in de noten benoemd.

De bedoeling is om wat Johannes wilde zeggen zo helder mogelijk weer te geven. Natuurlijk zijn daarbij allerlei uitlegkundige keuzes gemaakt. Het is niet nodig die in dit boek stuk voor stuk te verantwoorden. De gekozen interpretaties zijn allemaal wel ergens in de gangbare Bijbelcommentaren terug te vinden.

Noten en tekstverwijzingen

Tekstverwijzingen staan aan het eind van een hoofdstuk. In de tekst wordt ernaar verwezen met een hoge letter. Dus bijvoorbeeld zo.^a Andere noten staan achterin het boek. In de tekst wordt ernaar verwezen met een cijfertje.

Overdenkingspunten en gespreksvragen

Aan elk hoofdstuk zijn een paar overdenkingspunten toegevoegd, bedoeld voor persoonlijke stille tijd of om over door te praten aan tafel. Maar je kunt ze ook negeren en gewoon doorlezen.

Tussendoor staan ook achttien korte bijbelstudies met gespreksvragen als hulpmiddel voor de bijbelkring. Er wordt van uitgegaan dat alle voorgaande hoofdstukken gelezen zijn.

Het is niet de bedoeling de vragen een voor een af te werken. Laat liever het gesprek op een natuurlijke manier gaan, van verkennen (observeren) via verklaren (interpreteren) naar verwerken (toepassen). Schakel daarna terug naar een ander deel of aspect van de tekst en doorloop de cyclus opnieuw.

Meer uitleg

Meer informatie over ontdekkend bijbellezen (verkennen, verklaren, verwerken) en over het voorbereiden en leiden van een bijbelgespreksgroep kun je vinden op de downloadpagina van artios.nl.

**HET EVANGELIE VAN
JOHANNES**

Johannes vertelt

Vijftig jaar¹ heb ik over het Evangelie van Jezus Christus gepreekt. Een boodschap die de wereld voor altijd heeft veranderd. Nu wordt het tijd dat ik alles eens op ga schrijven. Want hoewel ik nog goed gezond ben, weet ik niet hoe lang ik nog te leven heb. Bovendien worden de omstandigheden hier in Efeze voor christenen steeds moeilijker. Al een paar eeuwen staat dit gebied onder het gezag van Rome. En zo langzamerhand regeren de Romeinen over zowat de hele bewoonde wereld. Dat heeft veel goeds gebracht. Over het algemeen is er vrede en voorspoed. Je kunt vrij over de hele wereld reizen en er gelden rechtvaardige wetten. De Romeinen hebben het wereldrijk van de Grieken veroverd, maar hebben hun cultuur niet onderdrukt en zelfs voor een groot deel overgenomen. Buiten Italië gebruiken ze het Grieks als voertaal. Dat is heel gunstig voor de verspreiding van het Evangelie. In de hele bewoonde wereld kun je met één taal terecht.

Maar de wereldwijde uitwisseling en vermenging van culturen heeft ook schaduwkanten. Helaas is vanuit oosterse landen de gedachte binnengedrongen dat de vorst een god is. Veel Romeinse keizers moesten daar niet veel van hebben. Augustus heeft nog geprobeerd de keizerverering in te dammen en in goede banen te leiden. En Tiberius schijnt gezegd te hebben: 'Ik ben geen god, ik ben een soldaat.' Maar anderen, zoals Caligula, lieten het zich maar al te graag aanleunen of gingen er zelf in geloven. Keizer Nero vereenzelvigde zich met de god Apollo. En de huidige machthebber, Domitianus, laat zich aanspreken als 'mijn heer en mijn god'. Dat staat ook op de munten die hij laat slaan.

Juist Efeze is een centrum van keizerverering geworden. Op het hoogste punt van de stad staat een tempel voor de keizer en bij de haven is een meer dan tien meter hoog beeld van Domitianus neergezet. Als je daarlangs loopt zonder te buigen, val je wel op. Joden zijn vrijgesteld van de keizercultus. Hun godsdienst is bij de wet erkend. Zij dienen alleen de God van Israël. Maar dat geldt niet voor ons, christenen. Wij worden uitgescholden voor atheïsten omdat we geen tempels of godenbeelden hebben.

En doordat de mensen over het algemeen geloven dat het welzijn van de stad en het land afhangt van de zegen van de goden, worden we in toenemende mate als staatsgevaarlijk gezien. Want de goden moet je met offers tevreden houden en daar doen wij niet aan mee. Het komt al voor dat christelijke voorgangers worden gevangengezet of verbannen. Wie weet wanneer ik aan de beurt ben? Het wordt dus tijd om mijn herinneringen op te laten schrijven. Voor het te laat is...

Ik ben een van de twaalf trouwe volgelingen die Jezus Christus als zijn persoonlijke vertegenwoordigers heeft aangesteld. Mijn naam is Johannes en dit is mijn verhaal.

1 Wat ik geloof

In het begin, nog voordat de wereld geschapen werd, was het Woord van God er al. Het was bij God en het was zelf ook God. Via het Woord is alles gemaakt. God sprak en het was er.^a Zo ontvingen ook de mensen het levenslicht.

Volgens de Heilige Boeken² heeft God de wereld goed geschapen, prachtig, harmonieus, betekenisvol. Dat zou je nu niet zeggen als je om je heen kijkt. Er is zoveel slechtheid, ellende en pijn. Maar toch is er hier en daar nog iets wat ons op de een of andere manier herinnert aan hoe het ooit geweest is en hoe het weer zou kunnen zijn. De Joden noemen dat Gods eeuwige Wijsheid,^b die zichtbaar wordt in zijn schepping.^c Wie goed oplet, ziet Gods hand in de hele werkelijkheid.^d

De Grieken hebben het over de Logos, het Woord, de grondgedachte die de hele werkelijkheid doortrekt en tot een zinvolle eenheid maakt.

Die Wijsheid, dat Woord van God heeft altijd als een licht geschinen in onze duisternis, maar onze blik is vertroebeld door de zonde en door de moeilijkheden van het leven. Onze ogen zijn naar beneden gericht, de glans van de hemel blijft voor ons verborgen. Het licht was er wel, maar we zagen het niet.

Gelukkig heeft God van Zich laten horen. Steeds stuurde Hij mensen met een boodschap uit de hemel. Om de hoop levend te houden. Als laatste kwam Johannes de Doper. God had hem gestuurd om te vertellen dat zijn licht op een nieuwe manier zou gaan schijnen in onze tijd. Het eeuwige Woord van God zou zijn intrede doen in onze wereld als een mens! En zo is het ook gebeurd.

Nu zou je denken dat iedereen Hem wel met open armen zou ontvangen. Hij liet zien hoe het leven bedoeld is. Hij weerspiegelde de eeuwige goedheid en trouw van God voor ons. Maar over het algemeen vond Hij geen erkenning. Ook niet bij zijn eigen volk. Ook zij hebben Hem niet als hun verlosser aanvaard. Blijkbaar koesterden ze toch andere idealen.

Maar wie wel hun vertrouwen in Hem gesteld hebben, die heeft Hij in

staat gesteld om weer voluit kinderen van God te worden; zij zijn als het ware opnieuw geboren. Niet door toedoen van een mens, nee, God heeft nieuwe levenskracht aan hen gegeven. Zij vinden hun bestemming in een nieuw, eeuwig leven met Hem.

Al vaker daalde God af om zichtbaar bij ons aanwezig te zijn. Soms voor even, als een verschijning, zoals bij onze vader Abraham.^e Soms blijvend, zoals in de tent in de woestijn,^f waar Hij zichtbaar kwam wonen toen Hij in een wolk van heerlijkheid neerdaalde. Later, bij de ingebruikneming van de tempel^g in Jeruzalem, gebeurde hetzelfde. Maar wij hebben Gods glorie en majesteit gezien in het mens geworden Woord van God, in zijn enige Zoon, die in alles op zijn Vader lijkt.

Johannes de Doper had de komst van de verlosser al aangekondigd. Want een belangrijk iemand komt niet zomaar binnenvallen. Die wordt voorafgegaan door een heraut. 'Hij was er eerder dan ik', zei Johannes, hoewel hij naar menselijke maatstaven een half jaar ouder was. Maar hij had het over zijn eeuwige afkomst. Het Woord van God was er immers altijd al, al voordat de wereld gemaakt werd.

En Johannes was niet de eerste of de enige die Hem aanwees. Als je goed leest, zie je zijn gedaante ook in de wet van Mozes. Waar de Thora het over heeft, de genade en de trouw van God, die hebben we door Hem gekregen. De wet kan ons niet redden. Maar alles waar de wet op gericht is, heeft Jezus Christus gebracht. God is voor ons onbereikbaar. Zijn enige Zoon, die Hem zo na aan het hart ligt, heeft Hem dichtbij gebracht. Nu kunnen we Hem helemaal leren kennen. Wie Jezus ziet, kijkt God in het hart. Zó is Hij, een Vader die ons overstelpt met zijn goedheid.

Dit is wat ik geloof. En als je mijn boek leest, zul je begrijpen hoe ik tot deze overtuiging gekomen ben. Want vanaf de dag dat ik me bij Jezus aansloot, heb ik onvoorstelbare dingen gezien en gehoord.

a. Genesis 1:3 | b. Spreuken 8:22 | c. Psalm 104:24; Spreuken 3:19 |
 d. Psalm 8; Romeinen 1:18-20 | e. Genesis 18:1ev | f. Exodus 40:34v |
 g. 1 Koningen 8:10v

Johannes maakt het ons in het begin van zijn evangelie niet gemakkelijk als hij zegt dat Jezus Christus de eeuwige Wijsheid van God is die mens geworden is. Ook haakt hij aan bij de ideeën over de Logos, de grondgedachte die de hele werkelijkheid doortrekt en tot een zinvolle eenheid maakt. Wat bedoelt hij daarmee, denk je? Mediteer daar eens over. Wat betekent dit voor je eigen geloof? Hoe geeft Jezus voor jou zin aan je leven en aan de werkelijkheid om je heen?

Als we Jezus Christus leren kennen, kijken we God in zijn hart en dan breekt zijn licht door in ons leven. Wij leren God kennen en ontvangen het eeuwige leven. Hoe ervaar je dat zelf?

---

2 Een profeet als Elia

Het begon allemaal bij Johannes de Doper,³ die ging preken en de mensen opriep zich te bekeren. Dat sloeg wel aan in deze turbulente tijd, waarin het gonsde van allerlei verwachtingen. Zouden er betere tijden aanbreken als het volk zich weer massaal aan God zou toewijden?

Als zoon van een priester had Johannes zich toen hij dertig jaar werd, moeten melden bij de tempel in Jeruzalem. Maar dat had hij niet gedaan. In plaats daarvan ging hij naar de woestijn voor een tijd van bezinning. En toen ging hij preken. En dopen. Dat was op zich niet zo vreemd. De farizeeën⁴ doopten ook: bekeerlingen uit de niet-Joodse volken. Maar hij doopte volksgenoten en riep hen op zich te bekeren. Dat was nieuw. Die hoorden toch al bij het volk van God? Ze waren besneden en waren klaar voor de komst van de messias, de door God beloofde verlosser. Volgens Johannes blijktbaar toch niet. Hij doopte aan de overzijde van de Jordaan en maakte zo duidelijk dat we ons moesten bekeren en als het ware opnieuw het beloofde land moesten binnentrekken. Wij dachten dat we er al waren en dat God aan onze kant stond. Als je Johannes hoorde, begreep je: zo vanzelfsprekend is dat allemaal niet. De farizeeën drongen ook wel aan op meer trouw aan het verbond met God en de wet van Mozes. Maar dat was meer van hetzelfde, dat werd al eeuwen gezegd. Johannes was radicaler. We moesten niet op de oude voet doorgaan maar een compleet nieuwe start maken. Dat sprak veel mensen aan en hij kreeg veel sympathisanten.

Dat begon ook de leiders in Jeruzalem op te vallen. Ze stuurden een delegatie van priesters en Levieten naar hem toe, want hij viel onder hun gezag. ‘Waar ben je mee bezig? Wie denk je wel dat je bent?’, vroegen ze hem. Maar hij wilde de aandacht niet op zichzelf vestigen. Met klem zei hij: ‘Ik ben de Christus niet.’

Nu, een halve eeuw later, is voor ons ‘Christus’ bijna zoiets als de achternaam van Jezus geworden. Dat was toen niet zo. Christus is het Griekse woord voor iemand die door God is aangesteld voor een bijzondere taak, een ‘gezelfde’. In het Hebreeuws: Messias. In de Schriften⁵ lezen we dat